

Закон за управление на агрохранителната верига

УКАЗ № 102

На основание чл. 98, т. 4 от Конституцията на Република България

ПОСТАНОВЯВАМ:

Да се обнародва в „Държавен вестник“ Законът за управление на агрохранителната верига, приет от 44-то Народно събрание на 21 май 2020 г.

Издаден в София на 29 май 2020 г.

Президент на Републиката: **Румен Радев**

Подпечатан с държавния печат.

Министър на правосъдието: **Данаил Кирилов**

ЗАКОН
за управление на агрохранителната верига

Глава първа

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда:

1. органите, осъществяващи държавната политика, официалния контрол и други официални дейности по агрохранителната верига;
2. органите, осъществяващи оценка на риска по агрохранителната верига и обмен на информация за риска по агрохранителната верига;
3. общите изисквания при осъществяване на официален контрол и други официални дейности по агрохранителната верига на територията на Република България;
4. специфичните изисквания при осъществяване на официален контрол и други официални дейности върху храните на територията на Република България;
5. условията и реда за:
 - а) разработване и изпълнение на Многогодишен национален план за контрол (МНПК);
 - б) вземане на проби, определяне на лаборатории за целите на официалния контрол и на национални референтни лаборатории;
 - в) координацията и взаимодействието на органите на официалния контрол по агрохранителната верига с други органи;
7. осъществяването на административна помощ и сътрудничество в областта на агрохранителната верига между компетентните органи на Република България, другите държави членки, Европейската комисия и другите институции на Европейския съюз;
8. използването на територията на Република България на системата за управление на информацията относно официалния контрол (IMSOC) съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/1715 на Комисията от 30 септември 2019 г. за определяне на правила за функционирането на системата за управление на информацията относно официалния контрол и нейните компоненти (ОВ, L 261/37 от 14 октомври 2019 г.);
9. мерките при управление на кризи и извънредни ситуации по агрохранителната верига;
10. финансирането на дейности, свързани с официалния контрол и други официални дейности по агрохранителната верига.

Глава втора

КОМПЕТЕНТНИ ОРГАНИ ПО АГРОХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Раздел I

Органи, осъществяващи държавната политика по агрохранителната верига

Чл. 2. (1) Министърът на земеделието, храните и горите, министърът на здравеопазването и министърът на икономиката провеждат държавната политика по агрохранителната верига.

(2) Министърът на околната среда и водите и министърът на земеделието, храните и горите провеждат държавната политика в областта на генетично модифицирани организми (ГМО) по Закона за генетично модифицирани организми и координират дейността на контролните органи, свързани с прилагането на закона.

Чл. 3. Министърът на земеделието, храните и горите провежда държавната политика по отношение на:

1. здравето на растенията;
2. здравето на сухоземните и водните животни – отглеждани или диви, както и на ембрионите и зародишните продукти;
3. хуманното отношение към животните;
4. ветеринарномедицинските продукти и употребата на ин-витро диагностични ветеринарномедицински средства;
5. фуражите;
6. безопасността, защитата на здравето и интересите на потребителите при производството, дистрибуцията и пускането на пазара на храни, с изключение на бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, етиловия алкохол, дестилатите от земеделски произход и спиртните напитки;
7. страничните животински продукти и производните продукти, непредназначени за консумация от човека;
8. генетично модифицираните храни и фуражи, с изключение на освобождаването на ГМО в околната среда;
9. лабораториите в системата на Министерството на земеделието, храните и горите, в които се извършват анализи, изпитвания и диагностика на елементи на агрохранителната верига;
10. зоонозите;
11. растителния репродуктивен материал и генетичните ресурси в растениевъдството;
12. генетичните ресурси в животновъдството и развъдната дейност с тях;
13. остатъците от ветеринарномедицинските продукти;
14. продуктите за растителна защита, торовете, подобрителите на почва и почвените субстрати;
15. пушилните кондензанти, първичните катранови фракции и пушилните ароматизанти;
16. лозаро-винарския сектор;
17. биологичното производство и етикетирането на биологични продукти;
18. производството и етикетирането на храни и продукти със защитени наименования за произход, защитени географски указания и на храни с традиционно специфичен характер и използването на незадължителния термин за качество „планински продукт“.

Чл. 4. Министърът на здравеопазването провежда държавната политика по отношение на:

1. безопасността, защитата на здравето и интересите на потребителите при производството, дистрибуцията и пускането на пазара на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води;
2. предотвратяване разпространението на инфекции, предавани на хора, чрез храни и води;
3. здравните претенции по смисъла на чл. 2, параграф 2, т. 5 от Регламент (ЕО) № 1924/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. относно хранителни и здравни претенции за храните;
4. лабораториите в системата на Министерството на здравеопазването, в които се извършват анализи, изпитвания и диагностика на елементи на агрохранителната верига.

Чл. 5. Министърът на икономиката провежда държавната политика по отношение на безопасността и качеството при производството на спиртни напитки, на етилов алкохол и на дестилати от земеделски произход.

Чл. 6. Министърът на земеделието, храните и горите и министърът на здравеопазването съвместно провеждат държавната политика по отношение на:

1. безопасността и защитата на здравето и интересите на потребителите при производството, преработката и пускането на пазара на:

- а) нови храни;
- б) храни, обработени с йонизиращо лъчение;
- в) храни, предназначени за кърмачета и малки деца, храни за специални медицински цели, заместители на целодневния хранителен прием за регулиране на телесното тегло и храни, в които са вложени витамини, минерали и някои други вещества;
2. предоставянето на информация за храните;
3. добавките, ензимите и ароматизантите в храни;
4. замърсителите в храни;
5. остатъците от пестициди в храни;
6. материалите и предметите, предназначени за контакт с храни;
7. оценката на риска за здравето на човека или животните;
8. националните, утвърдените или браншовите стандарти за храни;
9. хранителните добавки;
10. храните, предназначени за употреба при интензивно мускулно натоварване.

Раздел II

Органи, осъществяващи официален контрол и други официални дейности

Чл. 7. (1) Компетентни органи по смисъла на чл. 4 от Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета от 15 март 2017 г. относно официалния контрол и другите официални дейности, извършвани с цел да се гарантира прилагането на законодателството в областта на храните и фуражите, правилата относно здравеопазването на животните и хуманното отношение към тях, здравето на растенията и продуктите за растителна защита, за изменение на регламенти (ЕО) № 999/2001, (ЕО) № 396/2005, (ЕО) № 1069/2009, (ЕО) № 1107/2009, (ЕС) № 1151/2012, (ЕС) № 652/2014, (ЕС) 2016/429 и (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета, регламенти (ЕО) № 1/2005 и (ЕО) № 1099/2009 на Съвета и директиви 98/58/ЕО, 1999/74/ЕО, 2007/43/ЕО, 2008/119/ЕО и 2008/120/ЕО на Съвета, и за отмяна на регламенти (ЕО) № 854/2004 и (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета, директиви 89/608/ЕО, 89/662/ЕО, 90/425/ЕО, 91/496/ЕО, 96/23/ЕО, 96/93/ЕО и 97/78/ЕО на Съвета и Решение 92/438/ЕО на Съвета (ОВ, L 95/1 от 7 април 2017 г.), наричан по-нататък „Регламент (ЕС) 2017/625“, осъществяващи официален контрол и други официални дейности, са:

1. Министерството на икономиката;
 2. Министерството на околната среда и водите;
 3. Комисията за защита на потребителите;
 4. Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ);
 5. регионалните здравни инспекции;
 6. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол;
 7. Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в животновъдството;
 8. Изпълнителната агенция по лозата и виното.
- (2) Официалният контрол по ал. 1 в структурите на Министерството на вътрешните работи, Министерството на правосъдието и Министерството на отбраната се делегира от ръководителите на компетентните органи по ал. 1 на специализирани за целта звена. Служителите от тези звена отговарят на изискванията на чл. 5, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2017/625.

Чл. 8. (1) Министрите по чл. 2 и ръководителите на съответните ведомства по чл. 7, ал. 1, т. 3 – 8 могат да делегират изпълнението на дейности, свързани с официалния контрол, на един или повече органи с делегирани правомощия или на физически лица, които отговарят на условията на чл. 29, параграф 1, буква „б“, съответно на чл. 30, параграф 1, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2017/625.

(2) Делегирането се извършва със заповед или договор при спазване на чл. 28 – 33 от Регламент (ЕС) 2017/625. В заповедта или договора се посочват и задълженията на органите с делегирани правомощия или на физическите лица по ал. 1, както и начинът на финансиране на делегираните дейности.

(3) При делегиране по ал. 1 съответният министър или ръководител на ведомство писмено уведомява Европейската комисия. В уведомяването се посочват дейностите, които се делегират, органите с делегирани правомощия или физическите лица, на които е делегирано изпълнението на дейности, свързани с официалния контрол.

Чл. 9. (1) Контрол върху изпълнението на делегираните дейности, свързани с официалния контрол, както и за спазване на чл. 29 – 32 от Регламент (ЕС) 2017/625 се осъществява от съответния министър по чл. 2 или ръководител на съответното ведомство по чл. 7, ал. 1, т. 3 – 8.

(2) Когато се делегира изпълнението на дейности по чл. 1, параграф 2, буква „и“ от Регламент (ЕС) 2017/625 на един или повече органи с делегирани правомощия, съответният министър или ръководител по ал. 1 със заповед или чрез договор определя орган за тяхното одобряване и надзор.

(3) Съответният министър или ръководител по ал. 1 може да оттегли делегирането на изпълнението на дейности, свързани с официалния контрол, при условията на чл. 33 от Регламент (ЕС) 2017/625 и при други условия, определени в заповедта или договора по чл. 8, ал. 2.

Чл. 10. Българската агенция по безопасност на храните осъществява официален контрол по реда на този закон и на чл. 3, ал. 1 и 2 от Закона за Българската агенция по безопасност на храните, чл. 28, ал. 1 и 2 от Закона за храните, чл. 4, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност, чл. 34, ал. 1 – 3 и чл. 34а от Закона за фуражите, чл. 109, ал. 1 от Закона за генетично модифицирани организми, чл. 19 от Закона за животновъдството, чл. 48, ал. 1 от Закона за пчеларството, чл. 3, ал. 1 от Закона за защита на растенията, чл. 59 от Закона за защита на животните, чл. 6, ал. 7 и чл. 46г от Закона за рибарството и аквакултурите, чл. 25а, ал. 1 от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз и подзаконовите нормативни актове по прилагането им.

Чл. 11. Регионалните здравни инспекции осъществяват официален контрол по реда на този закон и на чл. 28, ал. 3 от Закона за храните, чл. 10, ал. 1 от Закона за здравето и подзаконовите нормативни актове по прилагането им.

Чл. 12. Министерството на околната среда и водите чрез регионалните инспекции по околната среда и водите осъществява контрол върху освобождаването на ГМО в околната среда по реда на този закон, на чл. 108, ал. 1 от Закона за генетично модифицирани организми и подзаконовите нормативни актове по прилагането им.

Чл. 13. Изпълнителната агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол осъществява официален контрол по реда на този закон и на чл. 4 от Закона за посевния и посадъчния материал, чл. 109, ал. 1 от Закона за генетично модифицирани организми и подзаконовите нормативни актове по прилагането им.

Чл. 14. Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в животновъдството осъществява официален контрол по реда на този закон и на чл. 36, ал. 1 от Закона за животновъдството, чл. 109, ал. 1 от Закона за генетично модифицирани организми, Закона за пчеларството и подзаконовите нормативни актове по прилагането им.

Чл. 15. Изпълнителната агенция по лозата и виното осъществява официален контрол по реда на този закон и на чл. 2, ал. 3 и чл. 182, ал. 1 от Закона за виното и спиртните напитки, чл. 25в от Закона за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз, чл. 109, ал. 1 от Закона за генетично модифицирани организми и подзаконовите нормативни актове по прилагането им.

Чл. 16. Министерството на икономиката и Комисията за защита на потребителите осъществяват официален контрол по реда на този закон и на чл. 111 от Закона за генетично модифицирани организми, чл. 187 и съответно чл. 193 от Закона за виното и

спиртните напитки и подзаконовите нормативни актове по прилагането им.

Чл. 17. (1) Компетентните органи, контролните органи за биологичното производство и органите с делегирани правомощия организират обучение на служителите, които извършват официален контрол и други официални дейности в областите по чл. 1, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/625.

(2) Обучението се провежда от висши училища, центрове за професионално обучение и от съответните ведомства по чл. 7, включително когато техни служители са преминали курс на обучение за съответната дейност. На лицата, преминали обучението, се издава документ.

(3) Програмите за обучение се одобряват от съответния министър по чл. 2 или ръководител на ведомство по чл. 7 след съгласуване с Центъра за оценка на риска по хранителната верига.

Раздел III

Органи, осъществяващи оценка на риска по агрохранителната верига и обмен на информация за риска по агрохранителната верига

Чл. 18. Оценката на риска по агрохранителната верига се извършва от Центъра за оценка на риска по хранителната верига по реда на Закона за Центъра за оценка на риска по хранителната верига.

Чл. 19. (1) Министерството на земеделието, храните и горите:

1. координира дейностите за обмен на информация за риска по чл. 3, параграф 13 и чл. 10 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните, наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 178/2002“;

2. уведомява Европейската комисия и другите държави членки за възникнали рискове на територията на Република България в рамките на своята компетентност;

3. чрез БАБХ уведомява Световната организация за здравеопазване на животните за възникнали огнища на заразни болести по животните и Европейската и средиземноморска организация за растителна защита относно вредители по растенията;

4. чрез Центъра за оценка на риска по хранителната верига уведомява Европейския орган за безопасност на храните за анализирани от него рискове, свързани с безопасността на елементите по агрохранителната верига.

(2) Министерството на здравеопазването, в рамките на своята компетентност, уведомява Световната здравна организация, Европейския център за превенция и контрол на заболяванията, Европейската комисия, Европейския орган за безопасност на храните и другите държави членки за възникнали рискове на територията на Република България.

Чл. 20. (1) Министрите по чл. 2, ръководителите на съответните ведомства по чл. 7, Центърът за оценка на риска по хранителната верига и заинтересованите страни си взаимодействат в процеса на анализ и обмен на информация за риска по отношение на опасностите, рисковете и свързаните с тях фактори.

(2) Обменът на информация за риска по агрохранителната верига включва:

1. въпроси, свързани с прилагане на правото на Европейския съюз в областта на агрохранителната верига;

2. сигнали или информация, свързани с елементи на агрохранителната верига;

3. информация, свързана с координацията и контрола на болестите по растенията, животните и зоонозите;

4. други въпроси, свързани с рисковете по агрохранителната верига.

Глава трета

ОФИЦИАЛЕН КОНТРОЛ И ДРУГИ ОФИЦИАЛНИ ДЕЙНОСТИ ПО АГРОХРАНИТЕЛНАТА ВЕРИГА

Раздел I

Общи изисквания при осъществяване на официален контрол и други официални дейности по агрохранителната верига на територията на Република България

Чл. 21. Министрите по чл. 2 и ръководителите на съответните ведомства по чл. 7, контролните органи за биологичното производство и органите с делегирани правомощия, свързани с официалния контрол, разработват и утвърждават писмени процедури за осъществяване на официален контрол и други официални дейности и процедури за проверка на контрола, когато такива не са уредени в нормативен акт.

Чл. 22. (1) Информация, получена при осъществяване на официалния контрол и други официални дейности, може да бъде разкривана на трети лица при спазване на чл. 8 от Регламент (ЕС) 2017/625 и приложимото българско законодателство.

(2) Министрите по чл. 2 и ръководителите на съответните ведомства по чл. 7 утвърждават правила за реда и начина за предоставяне на информация за резултатите от извършения контрол, включително за предоставяне на информацията по ал. 1.

Чл. 23. При осъществяване на официален контрол и други официални дейности по агрохранителната верига контролните органи:

1. са длъжни да предприемат незабавно необходимите мерки за профилактика, ограничаване и ликвидиране на болести по животните, зоонози и токсикоинфекции при хората, вредители по растенията и за ликвидиране на кризи, свързани с елементи на агрохранителната верига, без да е необходимо съгласието на лицата, извършващи дейност по агрохранителната верига;

2. имат право да изискват представяне на сведения, записи, документи и друг доказателствен материал, включително данни за лицата, от които са получени и/или на които са доставени елементи на агрохранителната верига.

Чл. 24. (1) Ръководителите на съответните ведомства по чл. 7, в рамките на тяхната компетентност и в зависимост от тежестта на установените нарушения, прилагат една или няколко от мерките по чл. 138, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/625.

(2) Контролните органи издават заповед за спиране на дейността на обект, в който се извършва дейност по агрохранителната верига, когато при осъществяване на официалния контрол и други официални дейности се установи, че:

1. обектът не е одобрен или регистриран по съответния ред;

2. лицата, извършващи дейност по агрохранителната верига, не са заплатили дължимите такси, определени в тарифите по съответните нормативни актове по чл. 10 – 16, за период по-дълъг от три месеца от момента на възникване на задължението.

(3) Мерките по чл. 138, параграф 2, букви „г“, „ж“, „з“, „и“ и „к“ от Регламент (ЕС) 2017/625 се прилагат и в случаите на непредоставен достъп или съдействие по чл. 15, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2017/625.

(4) Мерките по чл. 138, параграф 2, букви „ж“ и „з“ от Регламент (ЕС) 2017/625 се прилагат и в случаите на издаване на заповед за спиране на дейността в обект, в който се извършва дейност по агрохранителната верига, без обектът да е одобрен или регистриран по съответния ред.

(5) Мерките по чл. 138, параграф 2, букви „ж“, „з“, „и“ и „к“ от Регламент (ЕС) 2017/625 се прилагат и при наличие на опасност за здравето на човека, животните и растенията, която не е в резултат на нарушение на нормативни изисквания и не представлява опасност по чл. 64. В тези случаи изпълнението на мерките е за сметка на държавния бюджет.

(6) При прилагане на мярка по чл. 138, параграф 2, буква „з“ от Регламент (ЕС) 2017/625 се поставят удостоверителни знаци и/или обозначения за търговия от разстояние на елементи от агрохранителната верига, за което се съставя протокол.

(7) Прилагането на мерки по чл. 138, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/625 не освобождава виновните лица от административнонаказателна отговорност, ако не подлежат на по-тежко наказание.

(8) При прилагане на мярка по чл. 138, параграф 2, букви „з“ и „и“ от Регламент (ЕС) 2017/625, както и при спиране на дейност в обект, в който се извършва дейност по агрохранителната верига, контролният орган, приложил съответната мярка, в тридневен срок писмено уведомява другите органи, осъществяващи контролни функции в обекта, за предприемане на действия в рамките на тяхната компетентност.

Чл. 25. (1) Мерките по чл. 24, ал. 1 се прилагат със:

1. предписание на длъжностното лице, осъществяващо официален контрол – по чл. 138, параграф 2, букви „а“, „б“, „в“ и „д“ от Регламент (ЕС) 2017/625;

2. разпореждане от длъжностното лице, осъществяващо официален контрол – по чл. 138, параграф 2, букви „г“, „ж“ и „и“ от Регламент (ЕС) 2017/625;

3. заповед, издадена от ръководителя на съответното ведомство по чл. 7 или оправомощено от него лице или с акт, посочен в съответния нормативен акт по чл. 10 – 16 – по чл. 138, параграф 2, букви „е“, „з“, „и“ и „к“ от Регламент (ЕС) 2017/625.

(2) При отстраняване на нарушения, за които са приложени мерки по чл. 138, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/625, по чл. 24, ал. 2 и 4 и за които е издадено предписание за предотвратяване и отстраняване на вредните последици от нарушението, контролният орган извършва проверка и изготвя писмен запис със становище за прекратяване на съответната мярка, копие от

който се връчва срещу подпис на лицето, извършващо дейност по агрохранителната верига или на упълномощен от него представител. Мярката се отменя от по-горестоящия административен орган или от оправомощено от него длъжностно лице.

(3) Индивидуалните административни актове по ал. 1 се съобщават и могат да се обжалват по реда на Административнопроцесуалния кодекс. Обжалването на актовете не спира тяхното изпълнение.

Чл. 26. (1) Дейностите по агрохранителната верига се извършват в обекти, които са регистрирани или одобрени по реда на съответните нормативни актове по чл. 10 – 16 и когато за тях е издадено:

1. влязло в сила разрешение за ползване по чл. 177, ал. 2 от Закона за устройство на територията – в приложимите случаи;

2. удостоверение за въвеждане в експлоатация по чл. 177, ал. 3 от Закона за устройство на територията – в приложимите случаи;

3. разрешение за строеж по чл. 41, ал. 1 от Закона за устройство на територията – за стопански и второстепенни постройки;

4. разрешение за поставяне по чл. 56, ал. 2 от Закона за устройство на територията – за преместваемите обекти.

(2) Оранжерии по чл. 151, ал. 1, т. 3 от Закона за устройство на територията се регистрират само въз основа на заявление.

(3) Животновъдните обекти – лични стопанства, се регистрират по реда на Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Чл. 27. Органите на официалния контрол по агрохранителната верига:

1. се включват в състава на експертните съвети по устройство на територията;

2. съгласуват устройствени планове, когато е предвидено в Закона за устройство на територията;

3. участват в оценката на съответствието на инвестиционните проекти, когато тя се извършва с приемане от експертен съвет на одобряващата администрация или по искане на физически или юридически лица;

4. дават становища по готовността на строежите за въвеждането им в експлоатация или участват в състава на държавните приемателни комисии за обекти от агрохранителната верига по реда на Закона за устройство на територията.

Чл. 28. (1) Органите, осъществяващи официален контрол по агрохранителната верига, поддържат публични електронни регистри на регистрираните и одобрените обекти с осигурен свободен достъп чрез интернет.

(2) Регистрите се създават и поддържат при условията на електронен обмен на документи и свързаност с другите електронни регистри на органите по ал. 1.

(3) Актовете за регистрация и одобрение на обектите, в които се извършват дейности по агрохранителната верига, могат да се издават като електронни документи.

Чл. 29. (1) Лицата, които извършват дейност по агрохранителната верига и имат право на второ експертно становище по чл. 35 от Регламент (ЕС) 2017/625, подават заявление по реда на съответната наредба по чл. 50, ал. 3.

(2) За гарантиране на правото по ал. 1 се вземат достатъчно количество лабораторни проби съгласно правила, определени в правото на Европейския съюз в областта на агрохранителната верига или в съответната наредба по чл. 50, ал. 3.

(3) Разходите за второ експертно становище по ал. 1 са за сметка на лицето, подало заявлението.

(4) При възникнал спор във връзка с второто експертно становище се прилага чл. 35, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2017/625. Друг анализ, изпитване или диагностика се извършва в националната референтна лаборатория, референтна лаборатория на друга държава членка или друга официална лаборатория, посочена от компетентния орган и определена съгласно чл. 37 от Регламент (ЕС) 2017/625. Резултатите от анализа, изпитването или диагностиката са окончателни.

(5) Друг анализ, изпитване или диагностика не се допуска, когато:

1. честотата на поява на опасността е особено ниска при животното или стоката;

2. разпространението на опасността е изключително слабо или неравномерно;

3. се извършва оценка за наличието на карантинни вредители;

4. се извършва микробиологичен анализ.

(6) Подаването на заявление за второ експертно становище не спира изпълнението на задълженията на контролните органи по чл. 35, параграф 4 от Регламент (ЕС) 2017/625.

Чл. 30. Официалният контрол по агрохранителната верига на всички оператори се извършва и по жалби и публикации.

Чл. 31. (1) Министрите по чл. 2 и ръководителите на съответните ведомства по чл. 7, в рамките на своята компетентност, одобряват със заповед правила по чл. 140, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/625 за подаване и разглеждане на сигнали за нарушения или съмнения за нарушения на Регламент (ЕС) 2017/625, на този закон и на съответните нормативни актове по чл. 10 – 16.

(2) Органите по ал. 1, в рамките на своята компетентност, разглеждат всеки сигнал, свързан с искане на съдействие или предоставяне на информация, получен от други административни органи или лица.

(3) При получаване на сигнал съответният административен орган:

1. регистрира сигнала;

2. прави проверка за установяване на фактите и обстоятелствата, посочени в сигнала, и предприема необходимите действия в случай на констатирани несъответствия с нормативната уредба;

3. информира лицето, подало сигнала, за предприетите действия по т. 2.

Чл. 32. Министърът на земеделието, храните и горите по предложение на изпълнителния директор на БАБХ уведомява Европейската комисия за местата за въвеждане в Европейския съюз на елементите на агрохранителната верига, когато се изисква извършване на официален контрол при въвеждането, съгласно правото на Европейския съюз в областта на агрохранителната верига.

Чл. 33. (1) Министърът на земеделието, храните и горите по предложение на изпълнителния директор на БАБХ определя със заповед списък на граничните контролни пунктове за извършване на официален контрол на една или повече категории животни и стоки по чл. 47, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/625.

(2) Министърът на земеделието, храните и горите уведомява Европейската комисия и другите държави членки за:

1. оттегляне на определянето на граничен контролен пункт съгласно чл. 62, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/625 и за причините за това;

2. спиране на действието на определянето на граничен контролен пункт по смисъла на чл. 63 от Регламент (ЕС) 2017/625 и за причините за това;

3. отмяна на спирането на действието на определянето на граничен контролен пункт и причините за това.

(3) Министърът на земеделието, храните и горите отменя спирането на действието на определянето на граничен контролен пункт веднага след като представи на Европейската комисия и другите държави членки информацията, въз основа на която се отменя спирането.

(4) Списъкът на граничните контролни пунктове по ал. 1 се публикува на интернет страницата на БАБХ и съдържа информацията по чл. 60, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/625. Списъкът се актуализира в случаите по ал. 2 и при спазване на чл. 61 – 63 от Регламент (ЕС) 2017/625.

Чл. 34. (1) Когато приложимото право на Европейския съюз или нормативните актове по чл. 10 – 16 предвиждат издаване на официален сертификат или официално удостоверение, министрите по чл. 2 и ръководителите на ведомства по чл. 7 със заповед определят длъжностни лица, които са оправомощени да подписват официални сертификати и удостоверения.

(2) Министрите по чл. 2 и ръководителите на ведомства по чл. 7 със заповед одобряват правила, с които се гарантира предотвратяване издаването на неверни или подвеждащи официални сертификати или удостоверения или злоупотребата с тях.

Раздел II

Специфични изисквания при осъществяване на официален контрол и други официални дейности върху храни на територията на Република България

Чл. 35. Българската агенция по безопасност на храните осъществява официален контрол и други официални дейности върху храните съгласно изискванията на приложимото право на Европейския съюз в областта на храните, този закон, Закона за храните и подзаконовите нормативни актове по прилагането им.

Чл. 36. Министърът на земеделието, храните и горите с наредба определя мерките за контрол на:

1. замърсителите от околната среда в животни, храни от животински произход, фуражни суровини, фуражни добавки, комбинирани и медикаментозни фуражи, питейна вода, която влиза в контакт със суровини и храни от животински произход, и вода в обектите за развъждане и отглеждане на риба и други водни организми;

2. остатъците от ветеринарномедицински продукти в храни от животински произход и вода в обектите за развъждане и отглеждане на риба и други водни организми.

Чл. 37. (1) За осъществяване на контрола по чл. 36 БАБХ ежегодно разработва и изпълнява Национална мониторингова програма.

(2) Българската агенция по безопасност на храните представя програмата по ал. 1 за текущата година за одобряване от Европейската комисия.

(3) Българската агенция по безопасност на храните информира ежегодно Европейската комисия за резултатите от изпълнението на програмата от предходната година.

Чл. 38. (1) Министерският съвет по предложение на министъра на земеделието, храните и горите приема Национална програма за предотвратяване и намаляване загубата на храни.

(2) Дейностите по националната програма се финансират от държавния бюджет в рамките на бюджета на Министерството на земеделието, храните и горите и другите участващи ведомства и могат да бъдат подпомагани чрез други финансови източници.

Чл. 39. Министърът на земеделието, храните и горите определя с наредба изискванията при изпълнение на пилотни проекти с ограничен срок и обхват за оценяване на алтернативни практически условия за извършването на официален контрол върху производството на месо съгласно чл. 18, параграф 9 от Регламент (ЕС) 2017/625.

Чл. 40. При осъществяване на официален контрол и други официални дейности върху животни, храни от животински произход, зародишни продукти или странични животински продукти на граничните контролни пунктове, решението за пратките рибни продукти, живи двучерупчести мекотели, живи бодлокожи, живи мантийни и живи морски коремоноги, предназначени за консумация от човека, освен от официален ветеринарен лекар, може да бъде взето и от служители, преминали подходящо обучение и определени за тази цел със заповед на изпълнителния директор на БАБХ, в съответствие с изискванията на чл. 55, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2017/625.

Чл. 41. (1) Официалният контрол и други официални дейности в обекти за добив и преработка на месо от домашни копитни животни, птици и лагоморфни и месо от дивеч се осъществяват от официални ветеринарни лекари и инспектори.

(2) Официалните ветеринарни лекари по ал. 1 отговарят на изискванията на чл. 9, ал. 2 от Закона за ветеринарномедицинската дейност и имат всички правомощия съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/627 на Комисията от 15 март 2019 г. за определяне на еднакви практически условия за извършването на официален контрол върху продукти от животински произход, предназначени за консумация от човека, в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета и за изменение на Регламент (ЕО) № 2074/2005 на Комисията по отношение на официалния контрол (ОВ, L 131/51 от 17 май 2019 г.).

(3) Инспекторите по ал. 1 осъществяват контрол под надзора на официален ветеринарен лекар.

Чл. 42. (1) При усложнена епизоотична обстановка министърът на земеделието, храните и горите задължава бизнес операторите на кланици да извършват клане в кланиците им във връзка с контрола и ерадикацията на заразни заболявания.

(2) Министърът на земеделието, храните и горите утвърждава списък с кланиците, в които да се извършва клането по ал. 1, по предложение на изпълнителния директор на БАБХ.

(3) Списъкът по ал. 2 се публикува на електронната страница на БАБХ.

Чл. 43. Забранява се връщането на храни от обекти за търговия на едро и дребно в обекти за производство, освен в случаите по чл. 19 от Регламент (ЕО) № 178/2002.

Чл. 44. (1) Износ на храни от животински произход се допуска, когато:

1. храните са произведени или преработени в обекти, които са одобрени по реда на чл. 4, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 853/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 г. относно определяне на специфични хигиенни правила за храните от животински произход, наричан по-нататък „Регламент (ЕО) № 853/2004“;

2. износителят има издаден сертификат или друг документ за износ на храни от животински произход.

(2) Документите по ал. 1, т. 2 се издават при условията и по реда на чл. 237 и 238 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

Чл. 45. Вредите, причинени в резултат на предоставянето на непълна или невярна информация за издаване на документите по чл. 44, са за сметка на износителя.

Чл. 46. (1) Официалните ветеринарни лекари с разпореждане насочват за унищожаване храни от животински произход, когато:

1. установят, че са негодни за консумация или опасни за здравето на хора и/или животни;

2. установят, че са с неизвестен произход;

3. установят, че са внесени в нарушение на изискванията на приложимото законодателство;

4. е получена официална информация, че са опасни за здравето на хора и/или животни;

5. установят, че са произведени, преработени или дистрибутирани в обекти, които не са регистрирани или одобрени по реда на Закона за храните;

6. храните са добити от животни, отглеждани в животновъдни обекти, които не са регистрирани по реда на чл. 137 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

(2) В случаите по ал. 1 официалният ветеринарен лекар съставя протокол, в който описва вида, количеството, броя и други характеристики на храните, подлежащи на унищожаване.

(3) Протоколът е неразделна част от разпореждането по ал. 1.

Чл. 47. Вредите и пропуснатите ползи, настъпили в резултат на издадените разпореждания по чл. 46, са за сметка на собствениците на обектите, подлежащи на контрол.

Раздел III

Условия и ред за разработване и изпълнение на Многогодишен национален план за контрол

Чл. 48. (1) За ефективното извършване на официален контрол по агрохранителната верига Министерството на земеделието, храните и горите съгласувано с Министерството на здравеопазването и Министерството на икономиката разработва и актуализира Многогодишен национален план за контрол (МНПК) съгласно чл. 109 – 113 от Регламент (ЕС) 2017/625.

(2) Многогодишният национален план за контрол се изготвя съгласно Решение на Комисията № 2007/363/ЕО от 21 май 2007 г. относно насоките за подпомагане на държавите членки при изготвянето на единния интегриран многогодишен национален план за контрол, предвиден в Регламент (ЕО) № 882/2004 на Европейския парламент и на Съвета (ОВ, L 138/24 от 30 май 2007 г.).

(3) Министерството на земеделието, храните и горите е орган за координиране на изготвянето на МНПК между всички компетентни органи, отговорни за извършването на официален контрол, за осигуряване на съгласуваност с МНПК и за събиране на информация за изпълнението на МНПК и на неговото преразглеждане и актуализиране при необходимост, съгласно чл. 109, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2017/625.

Чл. 49. (1) Министерството на земеделието, храните и горите изготвя и изпраща на Европейската комисия годишен доклад за изпълнение на МНПК.

(2) Ръководителите на съответните ведомства по чл. 7 ежегодно до 30 април представят на министъра на земеделието, храните и горите годишен доклад за изпълнението на МНПК за предходната година.

(3) Докладът по ал. 1, както и данните по ал. 2, се изпращат, съответно представят чрез попълване на съответния формуляр по Регламент за изпълнение (ЕС) 2019/723 на Комисията от 2 май 2019 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) 2017/625 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на стандартния образец на формуляр, който следва да бъде използван в годишните доклади, представяни от държавите членки (ОВ, L 124/1 от 13 май 2019 г.).

(4) Отговорни за изпълнението на МНПК са контролните органи по този закон и съответните нормативни актове по чл. 10 – 16 в рамките на своята компетентност.

Раздел IV

Условия и ред за вземане на проби, определяне на лаборатории за целите на официалния контрол и на националните референтни лаборатории

Чл. 50. (1) Вземането на проби и извършването на анализи, изпитвания и диагностика на елементи на агрохранителната верига се извършват съгласно изискванията на приложимото право на Европейския съюз.

(2) Вземането на проби и извършването на анализи, изпитвания и диагностика на растения и растителни продукти, продукти за растителна защита, растителен репродуктивен материал и за целите на зоотехнически проверки се извършват съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство в тази област.

(3) Условията и редът за вземане на проби и извършване на анализи, изпитвания и диагностика на елементи на агрохранителната верига, за които няма изисквания на правото на Европейския съюз или българското законодателство, се определят с наредба на съответния министър по чл. 2.

Чл. 51. (1) Анализът на проби, изпитвания и диагностика за целите на официалния контрол се извършва в собствени лаборатории на ведомствата по чл. 7, ал. 1 или в други лаборатории, които отговарят на критериите по чл. 37, параграфи 4 и 5 от